

ΚΕΙΜΕΝΟ 22: ΠΡΟΤΡΟΠΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ

Imitēmur nostros Brutos, Camillos, Decios, Curios, Fabricios, Scipiōnes, innumerabiles alios qui hanc rem publicam stabilivērunt; quos equidem in deōrum immortalium coëtu ac numero repōno. Amēmus patriam, pareāmus senatui, consulāmus bonis; praesentes fructus neglegāmus, posteritātis gloriae serviāmus; id esse optimum putēmus, quod est rectissimum; sperēmus quae volumus, sed ferāmus quod acciderit; arbitrēmur denique corpus virōrum fortium magnorumque hominum esse mortāle, animi vero motus et virtūtis gloriam sempiternam esse.

ΚΕΙΜΕΝΟ	ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ
Imitēmur nostros Brutos,	Ας μιμούμαστε τους δικούς μας Βρούτους,
Camillos, Decios,	Κάμιλλους, Δέκιους,
Curios, Fabricios, Scipiōnes,	Κούριους, Φαβρίκιους, Σκιπίωνες,
innumerabiles alios	αμέτρητους άλλους
qui stabilivērunt hanc rem publicam ;	οι οποίοι στερέωσαν αυτή την πολιτεία*
quos equidem repōno	Αυτούς βέβαια εγώ (τους) τοποθετώ
in coëtu ac numero	ανάμεσα
immortalium deōrum.	στους αθάνατους θεούς.
Amēmus patriam,	Ας αγαπάμε την πατρίδα,
pareāmus senatui,	ας υπακούμε στη Σύγκλητο,
consulāmus bonis;	ας φροντίζουμε για τους καλούς πολίτες*
neglegāmus praesentes fructus,	ας αδιαφορούμε για τα τωρινά κέρδη,
serviāmus gloriae posteritātis;	ας υπηρετούμε τη δόξα του μέλλοντος*

putēmus esse optimum id,	ας θεωρούμε ότι είναι άριστο αυτό,
quod est rectissimum;	που είναι το πιο σωστό*
sperēmus quae volumus,	ας ελπίζουμε αυτά που θέλουμε,
sed ferāmus	αλλά ας υπομένουμε
quod acciderit;	ό,τι θα έχει συμβεί*
arbitrēmur denique	ας πιστεύουμε τέλος
corpus fortium virōrum	ότι το σώμα των γενναίων ανδρών
magnorumque hominum	και των μεγάλων ανθρώπων
esse mortāle,	είναι θνητό,
motus vero animi	οι δυνάμεις όμως της ψυχής
et gloriam virtūtis esse sempiternam.	και η δόξα της ανδρείας ότι είναι αιώνια.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ

imitēmur: α' πληθ. υποτ. ενεστ. του **αποθετικού ρ. imitor, 1 (= μιμούμαι), imitor, imitatus sum, imitatum, imitari.**

(Τα αποθετικά **δανείζονται από την Ε.Φ τα εξής**):

Μετοχή Ενεστώτα: imitans

Υποτακτική Μέλλοντα: imitaturus, a, um sim...

Απαρέμφατο Μέλλοντα: imitaturum, am, um esse/ imitaturos, as, a esse

Μετοχή Μέλλοντα: imitaturus, a, um

Σουπίνιο: imitatum, imitatu

Γερούνδιο: imitandi, imitando, imitandum, imitando.)

ΕΝΣ : imitemur

ΠΡΤ : imitemur

ΜΕΛΛ : imitaturi simus

ΠΡΚ imitati simus

ΥΠΡ imitati essemus

Σ.Μ -

nostros: αιτ. πληθ. αρσ. της **κτητικής αντωνυμίας α' προσώπου για πολλούς κτήτορες noster, nostra, nostrum** (= ο δικός μας, η δική μας, το δικό μας).

Brutos: αιτ. πληθ. αρσ. του ουσιαστικού β' κλίσης **Brutus -i (= ο Βρούτος)**

Camillos: αιτ. πληθ. αρσ. του ουσιαστικού β' κλίσης **Camillus -i (= ο Κάμιλλος).**

Decios: αιτ. πληθ. αρσ. του ουσιαστικού β' κλίσης **Decius, -ii, (-i) (= ο Δέκιος).**

Curios: αιτ. πληθ. αρσ. του ουσιαστικού β' κλίσης **Curius, -ii, (-i)** (= ο Κούριος).

Fabricios: αιτ. πληθ. αρσ. του ουσιαστικού β' κλίσης **Fabricius, -ii, (-i)** (= ο Φαβρίκιος).

Scipiōnes: αιτ. πληθ. αρσ. του ουσιαστικού γ' κλίσης **Scipio, -ōnis** (= ο Σκιπίωνας).

**** Τα κύρια ονόματα κανονικά δε σχηματίζουν πληθυντικό αριθμό. Εδώ χρησιμοποιείται γιατί αναφέρεται σε ένα πλήθος προσώπων που έχουν παρόμοιες αρετές με αυτές των αντιστοιχών Βρούτου-Κάμιλλου-Δέκιου-Κούριου-Φαβρίκιου.**

***** Decius, Curius, Fabricius:** Ως κύρια ονόματα υπερδισύλλαβα σε ius σχηματίζουν: τη γενική ενικού σε ii / i, και την αφαιρετική ενικού σε i.

Decius	Curius	Fabricius
Decii, i	Curii, i	Fabricii, i
Decio	Curio	Fabricio
Decium	Curium	Fabricium
Deci	Curi	Fabrici
Decio	Curio	Fabricio

innumerabiles: αιτ. πληθ. αρσ. του τριτόκλιτου επιθέτου **innumerabilis, -is, -e** (= **αμέτρητος**). Προσοχή: Δεν έχει παραθετικά γιατί δηλώνει κάτι απόλυτο.

Innumerabilis	innumerabiles
Innumerabilis	innumerabilium
Innumerabili	innumerabilibus
Innumerabilem	innumerabiles
Innumerabilis	innumerabiles
Innumerabili	innumerabilibus

alios: αιτ. πληθ. αρσ. της **αόριστης επιθετικής αντωνυμίας** (ή αντωνυμικού επιθέτου) **alius, alia, aliud** (= **άλλος, -η, -ο**).

**** Κλίνεται όπως το δευτερόκλιτο επίθετο αλλά στη γενική και δοτική ενικού σχηματίζεται σε ius, i**

alius	alia	aliud
alius	alius	alius
alii	alii	alii
alium	aliam	aliud
-		
alio	alia	alio
alii	aliae	alia
aliorum	aliarum	aliorum
aliis	aliis	aliis
alios	alias	alia
-		
aliis	aliis	aliis

qui: ονομ. πληθ. αρσ. της αναφορικής αντωνυμίας *qui, quae, quod* (= ο οποίος, -α, -ο).

hanc: αιτ. ενικ. θηλ. της δεικτικής αντωνυμίας *hic, haec, hoc* (= αυτός, -ή, -ό).

hic	hi	haec	hae	hoc	haec
huius	horum	huius	harum	huius	horum
huic	his	huic	his	huic	his
hunc	hos	hanc	has	hoc	haec
-	-	-	-	-	-
hoc	his	hac	his	hoc	his

rem: αιτ. ενικ. **θηλ. του ουσιαστικού ε' κλίσης *res, rei* (= το πράγμα).**

res res
rei rerum
rei rebus
rem res
res res
re rebus

publicam: αιτ. ενικ. θηλ. του δευτερόκλιτου επιθέτου *publicus, -a, -um* (= δημόσιος). Δεν έχει παραθετικά γιατί δηλώνει κάτι απόλυτο. Η συνεκφορά *res publica* δεν έχει πληθυντικό αριθμό.

(*res publica*= η πολιτεία).

stabilivērunt: γ' πληθ. οριστ. παρακ. ενεργ. φωνής του ρ. ***stabilio, 4* (= στερεώνω).** **Stabilio, stabilivi, stabilitum, stabilire.**

ΕΝΣ stabiliunt
ΠΡΤ stabiliebant
ΜΕΛΛ stabilient
ΠΡΚ stabiliverunt/ stabilivere
ΥΠΡ stabiliverant
Σ.Μ stabiliverint.

quos: αιτ. πληθ. αρσ. της αναφορικής αντωνυμίας *qui, quae, quod* (= ο οποίος, -α, -ο).

qui qui
quius quorum
cui quibus
quem quos
-
quo quibus

*Η αναφορική αντωνυμία ή το αναφορικό επίρρημα που αναφέρονται στα προηγούμενα, στην αρχή πρότασης και μετά από ισχυρό σημείο στίξης ισοδυναμούν με δεικτική αντωνυμία και δεικτικό επίρρημα. Εισάγουν κύρια πρόταση εφόσον δεν υπάρχει άλλη κύρια. **quos= eos**

equidem: βεβαιωτικό επίρρημα (= (εγώ) βέβαια/ *ego+quidem*).

in: πρόθεση συντασσόμενη (εδώ) με αφαιρετική (= σε).

deōrum: γεν. πληθ. αρσ. του ουσιαστικού β' κλίσης *deus, -i* (= ο θεός).

deus	dei, dii, di
dei, dii, di	deorum
deo	deis, diis, dis
deum	deos
deus & dive	dei, dii, di
deo	deis, diis, dis.

immortalium: γεν. πληθ. αρσ. του τριτόκλιτου επιθέτου *immortalis, -is, -e* (= αθάνατος). Δεν έχει παραθετικά γιατί δηλώνει κάτι απόλυτο.

coëtu: αφαιρ. ενικ. αρσ. του ουσιαστικού δ' κλίσης *coetus, -us* (= «η χορεία», η συνάθροιση).

Coetus	coetus
Coetus	coetuum
Coetui	coetibus
Coetum	coetus
Coetus	coetus
Coetu	coetibus

ac: συμπλεκτικός σύνδεσμος (= και).

numero: αφαιρ. ενικ. αρσ. του ουσιαστικού β' κλίσης *numerus, -i* (= ο αριθμός).

repōno: α' ενικ. οριστ. ενεστ. ενεργ. φωνής του ρ. *repono, 3* (= τοποθετώ). *Repono-reposui-repositum-reponere.*

ΕΝΣ	repono
ΠΡΤ	reponēbam
ΜΕΛΛ	reponam
ΠΡΚ	reposui
ΥΠΡ	reposueram
ΣΜ	reposuero

Amēmus: α' πληθ. υποτ. ενεστ. ενεργ. φωνής του ρ. *amo, 1* (= αγαπώ).

patriam: αιτ. ενικ. θηλ. του ουσιαστικού α' κλίσης *patria, -ae* (= η πατρίδα).

pareāmus: α' πληθ. υποτ. ενεστ. ενεργ. φωνής του ρ. *pareo, 2* (= υπακούω). *Pareo-parui-paritum-parere.*

ΕΝΣ	pareamus
ΠΡΤ	pareremus
ΜΕΛΛ	parituri simus
ΠΡΚ	paruerimus
ΥΠΡ	paruissemus
ΣΜ	-

senātui: δοτ. ενικ. αρσ. του ουσιαστικού **δ' κλίσης senātus, -us (= η Σύγκλητος).**

Senatus
senatus
senatui
senatum
senatus
senatu

Δε σχηματίζει πληθυντικό ως περιληπτικό.

consulāmus: α' πληθ. υποτ. ενεστ. ενεργ. φωνής του **ρ. consulo, 3 (= φροντίζω).** **Consulo-
consului- consultum- consulere.**

ΕΝΣ	consulamur
ΠΡΤ	consuleremur
ΜΕΛΛ	consulturi simus
ΠΡΚ	consuluerimus
ΥΠΡ	consuluissemus
ΣΜ	-

bonis: δοτ. πληθ. αρσ. του **δευτερόκλιτου επιθέτου bonus, -a, -um (= καλός).** **ΣΥΓΚΡ.: melior, -ior, -ius ΥΠΕΡΘ.: optimus, -a, -um.**
(ως ουσ. **boni, -ōrum:** οι καλοί πολίτες).

praesentes: αιτ. πληθ. αρσ. της μετοχής ενεστ. του **ρ. praesum (σύνθετο του sum), praefui, -
, praesesse (= προηγούμαι, είμαι μπροστά).**

fructus: αιτ. πληθ. αρσ. του ουσιαστικού **δ' κλίσης fructus, -us (= η ωφέλεια, το κέρδος).**

Praesens	fructus	praesentes	fructus
Praesentis	fructus	praesentium	fructuum
Praesenti	fructui	praesentibus	fructibus
Praesentem	fructum	praesentes /is	fructus
Praesens	fructus	praesentes	fructus
Praesenti	fructu	praesentibus	fructibus.

neglegāmus: α' πληθ. υποτ. ενεστ. ενεργ. φωνής **του ρ. neglego/negligo, 3 (= αδιαφορώ).**
Neglego-neglexi-neglectum-neglegere

ΕΝΣ	neglegamus
ΠΡΤ	neglegeremus
ΜΕΛΛ	neglecturi simus
ΠΡΚ	neglexerimus
ΥΠΡ	neglexissemus
ΣΜ	-

posteritātis: γεν. ενικ. θηλ. του ουσιαστικού **γ' κλίσης posteritas, posteritātis (= το μέλλον).**
Κανονικά δε σχηματίζει πληθυντικό αριθμό.

Posteritas
Posteritatis
Posteritati
Posteritatem
Posteritas
Posteritate.

gloriae: δοτ. ενικ. του θηλ. ουσιαστικού **α' κλίσης gloria, -ae (= η δόξα).**

serviāmus: α' πληθ. υποτ. ενεστ. ενεργ. φωνής του **p. servio, 4 (= υπηρετώ). Servio-servivi, servii- servitum-servire.**

ΕΝΣ	serviamus
ΠΡΤ	serviremus
ΜΕΛΛ	servituri simus
ΠΡΚ	servi(v)erimus
ΥΠΡ	servi(v)issemus
ΣΜ	

id: αιτ. ενικ. ουδ. της δεικτικής επαναληπτικής αντωνυμίας **is, ea, id** (= αυτός, -ή, -ό).

esse: απαρ. ενεστ. του βοηθητικού **p. sum, fui, -, esse** (= είμαι, υπάρχω)

optimum: αιτ. ενικ. ουδ. **του δευτερόκλιτου επιθέτου optimum, -a, -um** (υπερθ. του **bonus, -a, -um**) (= άριστος). ΣΥΓΚΡ.: **melior, -ior, -ius** ΥΠΕΡΘ.: **optimus, -a, -um**.

putēmus: α' πληθ. υποτ. ενεστ. ενεργ. φωνής του **p. puto, 1 (= νομίζω). Puto-putavi-putatum-putare**

ΕΝΣ	putemus
ΠΡΤ	putaremus
ΜΕΛΛ	putaturi simus
ΠΡΚ	putaverimus
ΥΠΡ	putavissems
ΣΜ	-

quod: ονομ. ενικ. ουδ. της αναφορικής αντωνυμίας **qui, quae, quod** (= ο οποίος, -α, -ο).

est: γ' ενικ. οριστ. ενεστ. του βοηθητικού **p. sum, fui, -, esse** (= είμαι, υπάρχω).

rectissimum: ονομ. ενικ. ουδ. του **δευτερόκλιτου επιθέτου rectissimus, -a, -um** (υπερθ. του **rectus, -a, -um**) (= ο πιο σωστός). ΣΥΓΚΡ.: **rectior, -ior, -ius** ΥΠΕΡΘ.: **rectissimus, -a, -um**.

sperēmus: α' πληθ. υποτ. ενεστ. ενεργ. φωνής του **p. spero, 1 (= ελπίζω).**

ΕΝΣ	speremus
ΠΡΤ	speraremus
ΜΕΛΛ	speraturi simus
ΠΡΚ	speraverimus
ΥΠΡ	speravissems
ΣΜ	

quae: αιτ. πληθ. ουδ. της αναφορικής αντωνυμίας **qui, quae, quod** (= ο οποίος, -α, -ο).

volumus: α' πληθ. οριστ. ενεστ. του ανώμαλου **p. volo (= θέλω). Volo-volui- -velle.**

Ενεργητική Φωνή: Οριστική

ΕΝΣ: volo, vis, vult, volumus, vultis, volunt

ΠΡΤ.: volebam, volebas, volebat, volebamus, volebatis, volebant

Επιμέλεια: Τσαχτσάρλη Κατερίνα (ΠΕ02)

ΜΕΛΛ: volam, voles, volet, volemus, voletis, volent

ΠΡΚ.: volui, voluisti, voluit, voluimus, voluistis, voluerunt

ΥΠΡ.: volueram, volueras, voluerat, volueramus, volueratis, voluerant

ΣΜ.: voluero, volueris, voluerit, voluerimus, volueritis, voluerint

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ

ΕΝΣ: velim, velis, velit, velimus, velitis, velint

ΠΡΤ.: vellem, velles, vellet, vellemus, velletis, vellent

ΜΕΛΛ.: ---

ΠΡΚ.: voluerim, volueris, voluerit, voluerimus, volueritis, voluerint

ΥΠΡ.: voluissem, voluisses, voluisset, voluissemus, voluissetis, voluissent

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ

ΕΝΣ: ---

ΜΕΛΛ: ---

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ

ΕΝΣ: velle

ΜΕΛΛ: ---

ΠΡΚ: voluisse

ΜΕΤΟΧΗ

ΕΝΣ: volens, volentis

sed: αντιθετικός σύνδεσμος (= αλλά)

ferāmus: α' πληθ. υποτ. ενεστ. ενεργ. φωνής του ανώμαλου **p. fero (= υπομένω).** **fero-tuli-latum-ferre.**

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤ.	ΑΠΑΡ.	MTX.
ΕΝΣ	Fero Fers Fert Ferimus Fertis ferunt	Feram Feras Ferat Feramur Feratis ferant	Fer ferte	ferre	Ferens-ntis
ΠΡΤ	Ferebam Ferebas Ferebat Ferebamus Ferebatis ferebant	Ferrem Ferres Ferret Ferremus Ferretis ferrent			
ΜΕΛΛ	Feram Feres Feret Feremus Feretis ferent	Laturus sim a,um sis luri sit ae, a simus sitis sint	Ferto Ferto Fertote ferunto	Laturum am,um esse luros as,a esse	Laturus,a,um
ΠΡΚ	tuli	tulerim			tulisse
ΥΠΡ	tuleram	tulisse			
ΣΜ	tulero				
					ΣΟΥΠΙΝΟ Latum Latu ΓΕΡΟΥΝΔΙΟ Ferendi Ferendo Ferendum ferendo

ΜΕΣΗ ΦΩΝΗ

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤ	ΑΠΑΡ	MTX
ΕΝΣ	Feror Ferris Fertur Ferimur Ferimini feruntur	Ferar Feraris Feratur Feramur Ferimini ferantur	Ferre ferimini	feri	
ΠΡΤ	Ferebar Ferebaris Ferebatur Ferebamur Ferebamini ferebantur	Ferrer Ferraris Ferretur Ferremur Ferremini ferrentur			

ΜΕΛΛ	Ferar Fereris Feretur Feremur Feremini ferentur			Fertor Fertor feruntor	Latum iri	
ΠΡΚ	Latus sum a,um es lati est ae, a sumus estis sunt	Latus sim a,um sis lati sit ae, a simus sitis sint			Latum am, um esse Latos,as a esse	Latus,a,um
ΥΠΡ	Latus eram a,um eras lati erat ae, a eramus eratis erant	Latus essem a,um esses lati esset ae, a essemus essetis essent				
ΣΜ	Latus ero a,um eris lati erit ae, a erimus eritis erunt				Latum am, um fore Latos,as a fore	
						ΓΕΡΟΥΝΔΙΑΚΟ Ferendus-a-um

quod: ονομ. ενικ. ουδ. της αναφορικής αντωνυμίας **qui, quae, quod** (= ο οποίος, -α, -ο).

accident: γ' ενικ. οριστ. συντ. μέλλ. ενεργ. φωνής του απρόσωπου
p. accidit (ad+cado), accidit, - , accidere 3 (= συμβαίνει).

arbitrēmur: α' πληθ. υποτ. ενεστ. του αποθετικού **p. arbitror, 1** (= νομίζω, πιστεύω).

(Τα αποθετικά **δανείζονται από την Ε.Φ τα εξής**):

Μετοχή Ενεστώτα: arbitrans

Υποτακτική Μέλλοντα: arbitraturus,a,um sim...

Απαρέμφατο Μέλλοντα: arbitraturum, am, um esse/ imitaturus,as,a esse

Μετοχή Μέλλοντα: arbitraturus,a,um

Σουπίνο: arbitratum, arbitratu

Γερούνδιο: arbitrandi, arbitrando, arbitrandum, arbitrando.)

ΕΝΣ arbitremur
ΠΡΤ arbitraremur
ΜΕΛΛ arbitratu simus
ΠΡΚ arbitrati simus
ΥΠΡ arbitrati essemus

ΣΜ

denique: χρονικό επίρρημα (= τέλος).

corpus: αιτ. ενικ. ουδ. του ουσιαστικού γ' κλίσης **corpus, corporis** (= το σώμα).

Corpus	corpora
Corporis	corporum
Corpora	corporibus
Corpus	corpora
Corpus	corpora
Corpora	corporibus

virōrum: γεν. πληθ. αρσ. του ουσιαστικού β' κλίσης **vir, viri** (= ο άντρας).

Vir	viri
Viri	virorum
Viro	viris
Virum	viros
Vir	viri
Viro	viris

fortium: γεν. πληθ. αρσ. του τριτόκλιτου επιθέτου **fortis, -is, -e** (= δυνατός). ΣΥΓΚΡ.: **fortior, -ior, -ius** ΥΠΕΡΘ.: **fortissimus, -a, -um**.

magnorum: γεν. πληθ. αρσ. του δευτερόκλιτου επιθέτου **magnus, -a, -um** (= μεγάλος). ΣΥΓΚΡ.: **maior, -ior, -ius** ΥΠΕΡΘ.: **maximus, -a, -um**.

-que: συμπλεκτικός σύνδεσμος (= και/ εγκλιτική χρήση).

hominum: γεν. πληθ. αρσ. και θηλ. του ουσιαστικού γ' κλίσης **homo, -inis** (= ο άνθρωπος).

esse: απαρ. ενεστ. του βοηθητικού ρ. **sum, fui, - , esse** (= είμαι, υπάρχω).

mortāle: αιτ. ενικ. ουδ. του τριτόκλιτου επιθέτου **mortalis, -is, -e** (= θνητός). Δεν έχει παραθετικά λόγω σημασίας.

animi: γεν. ενικ. αρσ. του ουσιαστικού β' κλίσης **animus, -i** (= η ψυχή).

vero: αντιθετικός σύνδεσμος (= όμως).

motus: αιτ. πληθ. αρσ. του ουσιαστικού δ' κλίσης **motus, -us** (= η κίνηση).

motus	motus
motus	motuum
motui	motibus
motum	motus
motus	motus
motu	motibus

et: συμπλεκτικός σύνδεσμος (= και).

virtūtis: γεν. ενικ. θηλ. του ουσιαστικού γ' κλίσης **virtus, virtūtis** (= η ανδρεία).

gloriam: αιτ. ενικ. θηλ. του ουσιαστικού **α' κλίσης gloria, -ae (= η δόξα).**

sempiternam: αιτ. ενικ. θηλ. του δευτερόκλιτου επιθέτου **sempiternus, -a, -um (= αιώνιος).** Δεν έχει παραθετικά γιατί δηλώνει κάτι απόλυτο.

esse: απαρ. ενεστ. του βοηθητικού ρ. **sum, fui, - , esse (= είμαι, υπάρχω).**